

Реакција на текст С [Слободана Антонића „Журба у провалију“](#)

Слободан је Антонић у своме тексту „Журба у провалију“ пре неколико дана каталогизирао осам тачака које се тичу уласка Србије у ЕУ и потенцијалног односа Србије према том процесу; желео бих представити и један другачији осврт на исти текст и исту тему у циљу ширења расправе и дискусије. Пишем сада превасходно као политолог који је школован и у Србији и у неколико земаља ЕУ, као и као особа која у ЕУ ради, те има директан контакт са многим друштвено-политичким инстанцама које господин Антонић помиње у својем тексту; многе су ми, наиме, веома блиске.

Нема никакве „журбе у провалију“, да буде јасно, јер нема ни провалије, а камоли журбе. Да ли овај екстремно отегнути процес придруживања ЕУ – који је једва и почео, у суштини – можемо назвати „журбом“? Тешко. Једино Турска познаје спорији процес; процес који се, како се то чини, неће ни наставити, јер и Турска има своје Косово: Кипар. Исто тако, ЕУ ли је „провалија“? Напротив, Србија је у провалији из које може изаћи само ако се придружи Европској унији. Србија је огрезла у корупцију, људска права су ништа више до правничке фусноте, не постоји никаква социјална сигурност, едукација и здравство су скоро смешни колико су дисфункционални; сигуран сам да се господин Антонић слаже са овиме. Када сам последњи пут био у Француској, Немачкој, Шведској – ситуација је изгледала као све, само не као „провалија“. „Амбисодино“ делују само и управо *оне* земље ЕУ у којима је дошло до „србизације“, то јест раста популарности екстремодесничарских идеја, као што је Грчка (сада тамо имигранти бивају нападани и убијани на улици: увек је лакше оптужити неког другог за сопствене проблеме и неспособност). Немачка је исто кренула да прави проблеме када је Ангела Меркел ојачала своје конзервативно-десничарске ставове, што важи и за Финску и Шведску – успешне су то, стабилне државе (најбољи едукациони системи, најуспешније здравство, најдужи животни век), којима су се у парламенте недавно инфилтрирали конзервативци (*Sverigedemokraterna* у Шведској, [\[1\]](#) Јуси Хала-Ахо и његови *Perussuomalaiset* у Финској, [\[2\]](#) „Прави Финци“ – *sic!*), и квалитет живота се *одмах* срзоао, заједно са нивоима демократичности и способностима државе благостања. Нужно је само са успехом се дедупловати и сагледати и друга становишта. Снага конзервативне мисли је обрнуто пропорционална функционалности демократије и

Пише: Срђан М. Јовановић
среда, 14 новембар 2012 12:05

животном стандарду у једној држави; може се штавише постулирати да је то један од главних закључака савремене политологије.

[3]

Но, бацио бих поглед на горепоменутих осам тачака у више детаља. Пролептичне параграфе нисам укључио у реакцију, усмерио сам се само на текст.

1. ЕУ више нема намеру да се шири, бар у догледно време, па је попуштање по питању Косова узалудан посао.

Нема намеру? Како то онда Хрватска улази у ЕУ следеће године ако ЕУ „нема намеру“ да се шири? Да ли је могуће да аутор текста не зна за ово? И ако ЕУ *после* Хрватске не буде имала намеру да се убрзо поново прошири, то не значи да унутрашња и спољашња политика државе Србије треба да настави да жмури на једно или оба ока, те да ту има „узалуднога посла“. Косово је, пак, напустило Србију махом због комплетног и апсолутног недостатка интересовања србијанских власти (свих гарнитура) за исто – и то је чињеница са којом се мора радити.

[4]

Чини се често да су управо националисти у Србији највише добили од косовске независности – о чему би писали и правдали своје постојање у јавном простору иначе? Исто тако, Косово је главна препрека интеграцији Србије у ЕУ – противници исте би требало да Косову буду превасходно захвални, јер им омогућава један турски, агонизовани, пролонгирани сценарио неуспешног придруживања ЕУ. Уколико се одиста бринемо о судбини Србије, да ли ће она ући у ЕУ убрзо или нешто касније се своди на безначајне минуције – нужно је одредити једну успешну политику у сваком случају.

2. И кад би у ЕУ било озбиљне намере да се прими Србија, нема шансе да Србија уђе у ЕУ а да не призна сецесију Косова.

Ни једна држава не може ући у Европску унију уколико јој се не знају границе. [5] Срамотно је само што су језик и пракса политике и дипломатије такви, да ни званичници ЕУ не желе често то да признају (политичаре у Србији не треба ни помињати!), јер знају да ће србијански политичари искористити то како би направили још већи хаос и учврстили своју недемократску власт. Косово данас служи за политичку легитимацију твораца политике, као и за успешну пљачку –
Инсајдер

Пише: Срђан М. Јовановић
среда, 14 новембар 2012 12:05

је то детаљно и документовано показао, а

НИКО

се није потрудио чак ни да демантује! Као што рекох – управо се патриотама највише исплатио проблем са Косовом, дао им је

r

aison

d

'ê

tre

Уосталом, управо зато је и направљен слоган „Косово је срце Србије“, како би се лакше крало. Иначе, та метафора је све само не прецизна: срце је најважнији орган тела, јер када се исто уклони, долази до смрти. Косово је отишло и није се ни осврнуло, а Србија је преживела. Толико о томе. Процес одвајања Косова више подсећа на болни апендицитис, са постхируршким компликацијама – рана, наиме, није добро сутурирана после операције апендектомије (о коришћењу слике „срца“ се може писати до бесвести; недавна измишљена вест о Србину којему срце „ваде на живо“ – медицински *немогуће*, како ли ико здрав у ово може да поверује? – је само једна од таквих).

3.███ У ЕУ нема демократије, поделе и равнотеже власти, већ главне одлуке доносе неизабрани моћници.

Ова изјава се ипак пре може односити на Србију, у којој се не зна ко пије, а ко плаћа. Корупције има свуда и на свим нивоима, али у ЕУ је иста на знатно мањем нивоу. [6] Штавише, управо је Србија та, која се често налази на срамотном врху листе земаља по присуству корупције, у којој неизабрани моћници раде осталима „иза леђа“, док је непотизам једно од дефинирајућих инстанци политике запошљавања. Рећи да у ЕУ нема демократије док се Србија у истом контексту не помиње ипак звучи ипак некако охлократски.

4.███ ЕУ је скупа и крајње бирократизована и корумпирана супердржава.

Опет, ово се пре односи на Србију. Како Рудометоф наводи, бирократија је у Србији чак еволуирала у *потпорни систем за државну елиту*. [7] Годинама живим, предајем и радим у ЕУ (чак у неколико земаља: Италија, Чешка, Словачка, Аустрија, Британија...), где се сусрећем са бирократијом на свим могућим нивоима. Успоредба је јасна: србијанска бирократија је једна дрска, папиролошка аждаја у поређењу са било којом од наведених

Пише: Срђан М. Јовановић
среда, 14 новембар 2012 12:05

земаља ЕУ. Дословце на
ократском нивоу у ЕУ је
све

сваком бир

лакше, док у Србији бирократија постоји да би грађанима сметала (не шали се народ без разлога: образац ФТ1П или ти „фали ти један папир“). Чак је и

италијанска бирократија

боља, ма колико ово чудно звучало после растакања државног система за време владавине једног манијакалног ТВ могула, Берлусконија. Тужно је схватити да сам чешку личну карту извадио за трептај ока, док се у Србији десила следећа ствар, дозволите да десинирам укратко: одем у полицију, нема никога у реду, жена иза шалтера турпија нокте. Добар дан, добар дан, ја желим да продужим личну карту. Она ми каже да дођем сутра у два сата. Ја приупитама, за сваки случај: у два поподне? Не, каже она. У два ујутру.

Ја, комплетно запањен, питам: зар полиција ради у два ујутру? Не, каже она, тада се *формира ред*.

Отвара се станица тек у осам ујутру. Дакле, она
не жели

да ради свој посао, већ ће чекати да се сви ми нагомиламо као сардине, да будемо понижавани сатима кроз целу ноћ, да би

можда

дошли на ред. Није загарантовано. Личну карту тада нисам ни извадио – држава Србија ми то није омогућила. Толико о једној носолошкој, бирократизованој држави. Још једна ствар: ЕУ није

супердржава,

ЕУ је

скуп

држава,

унија

држава. У постапокалиптично-научнофантастичном моменту у коме ЕУ постане

држава, ја

ћу бити лично против исте, из истог разлога из којег критикујем и Русију, и Кину, и САД:
не сме мала група људи да влада милионима и милијардама.

5.███ У Србији само политичка класа има праву добит од евроинтеграција, док обични грађани имају мало користи од евроентузијастичких мантри.

Напротив, у потпуности напротив. Какву то добит има политичка класа? *Напротив*: један политичар у ЕУ

неће

моћи никога да шутира на телевизији, нити да аранжира да се нечији адвокат „саплете о банану“. Нити да потезе пиштољ на новинаре. Нико неће моћи да прави афере и скандале у ЕУ (да се претвара да гладује, да прича како га неко прислушкује...), јер у ЕУ

Пише: Срђан М. Јовановић
среда, 14 новембар 2012 12:05

ретко долази до харлекинизације политике (изузеци, наравно, постоје: горепоменути Берлускони,

бунга-бунга

, који је недавно био и правоснажно

осуђен

). А обични грађани ће имати само бенефита од промулгације грађанских, демократских вредности и људских права, као и од поправљања једног гротескно језивог стања правосуђа.

[8]

Овде се мешају основне, инкомисцибилне инстанце. Исто тако, нема никаквих „мантри; како Антонић пише, Србија звучи као

вокс кламантис ин дезерто

, глас вапијућег у пустињи. Има само реалних анализа придруживања Србије у ЕУ,

мантри нема. Анти-ЕУ мантре, зато, веома су досадне и неаргументоване –

национализам је

тако

предвидљив.

6.███ Улазак у ЕУ новопридошлим земљама више економски штети, него користи.

Опет, не. Како то? Где то? Има ли примера? Не може се за сваки пример давати линк за неког домаћег истомишљеника, драги колега, као што сте Ви радили у своме тексту. Има ли, рецимо, макар *једног* економисте или политолога који ће тврдити како је ЕУ штетила Шведској, примера ради? Уосталом, са причлањењем ЕУ, Србија ће имати и ЕУ фондове на располагању.

[9] То ли економски *штети*? Чини се све као да се таквом изјавом покушава бриколирати потенцијални економски успех Србије, из неког разлога.

7.███ ЕУ, под вођством САД,█ води јасну и дугорочну антируску политику, па би Србија учлањењем у ЕУ кад-тад морала учествовати у сукобу са Русијом .

Молим вас. Како то ЕУ ради нешто „под вођством САД“? То што се спољашња политика Британије

од Тонија Блера наовамо своди на улизички

модус операнди

према САД не значи да Барак Обама

руководи

Европском унијом. Даље, антируска политика може само да

Пише: Срђан М. Јовановић
среда, 14 новембар 2012 12:05

помогне

Србији. Штета коју је Кремљ изазвао Србији је неописива, од куповине конгломерата за скоро никакав новац, до пропагације национализма. За људска права се у Русији не зна. Критика државе – основа демократије! – је скоро забрањена, а у сваком случају онемогућена. Када је Ана Политковскаја написала своју луцидну књигу „Путинова Русија“, „саплела се и пала у отвор од лифта“. Ни писци најјефтинијих трилера не користе такве методе. Толико је јасно да је убијена, да се Путинова Русија није ни потрудила да заташка једно убиство, колико је то било

непотребно

, јер Путин има

апсолутну

власт. Водити антируску политику је данас питање поштовања човековог дигнитета и интелигенције, једна племенита ствар.

[\[10\]](#)

8.███ У ЕУ-естаблишменту постоји култур-расистичка нетрпељивост према Словенима и Балканцима, а посебно према онима који су и једно и друго .

Опет, *није тачно*. Нема *апсолутно никакве* културне или расистичке нетрпељивости према Словенима и Балканцима. Треба ипак имати у виду да је *четири*

земље у ЕУ – „словенског рода“: Словенија, Словачка, Чешка и Пољска. Да ли то ЕУ гаји нетрпељивост

према самој себи

? Горенаведена изјава (бр. 8) апсолутно не даје никаквог смисла. Ваљда су Словаци, од времена када су ушли у ЕУ, кренули да гаје нетрпељивост према –

Словацима

? Поред тога,

све

поменуте државе су имале јаких бенефита (превасходно економских!) када су ушле у ЕУ. Просечна плата у Чешкој достигла је око хиљаду евра. А да

нема

никакве нетрпељивости према Балканцима, приметио сам и ја, после оноликих година проведених у ЕУ. Нетрпељивост према другачијима је, штавише,

србијански прерогатив

– хомосексуалци су проглашени непријатељима, „другосрбијанци“ некаквим „антисрбима“ и сл.

[\[11\]](#)

Види се трн у туђем оку, али дебло у својем скоро никада.

Пише: Срђан М. Јовановић
среда, 14 новембар 2012 12:05

Укратко, ситуација је много боља у ЕУ него каквом је Антонић сматра или покушава да представи. Знам да су приче о непријатељима и о некаквој свепрожимајућој мржњи корисне за ојачавање заједништва, [\[12\]](#) али нема потребе за претеривањем. Исто тако, када се анализира секундарни материјал, нужно је ићи много даље и шире од „домаћег“, како би се добило на објективности (господин Антонић наводи, наиме, искључиво ауторе домаће, локалпатриотске провенијенције, и искључиво на српскохрватском језику; видети, уосталом, и ширину мојих референци у дну стране).

Уосталом, будимо прагматични: и да Европска унија јесте некакав геополитички монструм, некакво чисто, непатворено зло – Србија је Унијом *окружена*. Зар није онда најбоље ући у тај систем и можда га поправити? Или га уништити изнутра, ако је већ ЕУ баш ТОЛИКО зло, да никакве друге могућности нема?

Или је можда овде само по среди кисело, кисело грожђе?

[\[1\]](#) Hellström, Anders. "Vi är de Goda: den offentliga debatten om Sverigedemokraterna och deras politik". Tankekraft förlag, 2010.

Види и: Ekström von Essen, Ulla, and Rasmus Fleischer. "Sverigedemokraterna i de svenska kommunerna 2002-2006: En studie av politisk aktivitet, strategi och mobilisering." (2006).

[\[2\]](#) Arter, David. "The breakthrough of another West European populist radical right party? The case of the True Finns." *Government and Opposition* 45.4 (2010): 484-504.

Arter, David. "Taking the Gilt off the Conservatives' Gingerbread: The April 2011 Finnish General Election." *West European Politics* 34.6 (2011): 1284-1295.

[\[3\]](#) Чак и са становишта неоконзерватизма, класични конзерватизам је виђен као фаличан: Mahoney, Daniel J. "Conservatism, Democracy, and Foreign Policy." *The*

Пише: Срђан М. Јовановић
среда, 14 новембар 2012 12:05

Intercollegiate Review
(2006): 3-13.

Види такође: Aronson, Torbjörn. *Konservatism och demokrati: en rekonstruktion av fem svenska högerledares styrelsedoktriner* . Vol. 64. Norstedts förlag, 1990.

Исто тако: O'Sullivan, John. "Conservatism, Democracy and National Identity." *London Centre for Policy Studies* (1999).

Занимљив приступ нуди и Конечни: Konečný, Stanislav. "Teoretické prístupy ku komunálnej politike I. (filozofické prístupy)."

Ту је и старији рад Рихарда Сагеа: Saage, Richard. "Konservatismus und Demokratie. Zur neuesten Kontroverse über den Konservatismus." *Aus Politik und Zeitgeschichte B 42.74* (1974): 37-47.

[4] Детаљнији преглед проблема ЕУ ширења ка истоку: Ingham, Hilary, and Mike Ingham, eds. *EU expansion to the East: prospects and problems* . Edward Elgar Publishing, 2002.

[5] Elden, Stuart. "Contingent sovereignty, territorial integrity and the sanctity of borders." *SAIS Review* 26.1 (2006): 11-24.

[6] Pesic, Vesna. "State capture and widespread corruption in Serbia." *CEPS Working Documents* 262 (2007).

Пише: Срђан М. Јовановић
среда, 14 новембар 2012 12:05

Види такође и: Moreno, Alejandro. "Corruption and democracy: A cultural assessment." *Comparative Sociology* 1 (2002): 495-508.

Корисно је и: Fatić, Aleksandar. "Anti-corruption and anti-organized crime policy in Serbia: Regional implications." *Southeast European and Black Sea Studies* 4.2 (2004): 315-324.

Затим: Muminovic, Mirnes. *Serbiens väg mot en konsoliderad demokrati*. Diss. LNU, 2009.

Такође: Ehrke, Michael. "Serbien: Zwischen Kosovo und der EU." *Friedrich-Ebert-Stiftung Belgrade* (2012): 5.

[7] Roudometof, Victor. "The Social Origins of Balkan Politics: Nationalism, Underdevelopment, and the Nation-State in Greece, Serbia, and Bulgaria, 1880-1920." *Mediterranean Quarterly* 11.3 (2000): 144-163.

[8] Anderson, Christopher J., and M. Shawn Reichert. "Economic benefits and support for membership in the EU: A cross-national analysis." *Journal of Public Policy* 15 (1995): 231-250.

Види такође и: Alasua, Jesús, Javier Bilbao-Ubillos, and Jon Olaskoaga. "The EU integration process and the convergence of social protection benefits at national level." *International Journal of Social Welfare* 16.4 (2007): 297-306.

Корисно је и: Carey, Sean. "Undivided Loyalties Is National Identity an Obstacle to European Integration?" *European Union Politics* 3.4 (2002): 387-413.

[9] Anderson, Christopher J., and M. Shawn Reichert. *Op.cit.*

Bolton, Patrick, Gérard Roland, and Enrico Spolaore. "Economic theories of the break-up and integration of nations." *European Economic Review* 40.3 (1996): 697-705.

[10] Овде је стварно много материјала доступно: Farmer, Paul. "Pathologies of power: rethinking health and human rights." *American Journal of Public Health* 89.10 (1999): 1486-1496;

Корисно је видети и: Kahn, Jeffrey. *Federalism, democratization, and the rule of law in Russia*. OUP Oxford, 2002. Види и следећи занимљив осврт: Kahn, Jeffrey. "Vladimir Putin and the Rule of Law in Russia." *Georgia Journal of International and Comparative Law* 36.511 (2008): 511-57.

Види превасходно и најважније штиво: Politkovskaja, Anna. *Putin's Russia*. London: Harvill, 2004. Print.

Khasbulatov, R I. *Bessilie Vlasti: Putinskaya Rossiya*. Moskva: Yauza-press, 2012. Print.

О корупцији у Русији, пак, и са руског становишта: Римский, В. Л. "Общество и реформы. Бюрократия, клиентелизм и коррупция в России." *Общественные науки и современность* 6 (2004): 68-79.

Исто: Богданов, И. Я., and А. П. Калинин. "Коррупция в России: социально-экономические и правовые аспекты." *Институт социально-политических исследований. М* (2001).

И: Чашин, Александр Николаевич. *Коррупция в России: стратегия, тактика и методы борьбы*. Дело и Сервис, 2009.

[11] Todosijevic, Bojan. "Serbia." *The Handbook Of Political Change In Eastern Europe* (1998);

Затим и: Jovanovic, Igor. "Serbia: The Other Karadzic." *Transitions Online* 07/14 (2009);

Rigney, Robert. "Belgrade Pride." *The New Presence* 1, Winter (2011): 87.

[12] Kleinman, Arthur, Veena Das, and Margaret Lock, eds. *Social suffering*. University of California Press, 1997;

Risse, Thomas. "Nationalism and Collective Identities. Europe versus the Nation-State?." *Developments in West European Politics* 2 (2002): 77-93.